

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/65/2019
Identifikačné číslo spisu: 5415010088
Dátum vydania rozhodnutia: 15.10.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Paluda
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5415010088.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Františka Moznera a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci obvineného M. K. pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona v spojení s § 138 písm. b) Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 15. októbra 2019 v Bratislave, o dovolaní obvineného M. K. proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline zo dňa 9. apríla 2019, sp. zn. 1Tos/37/2019, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku dovolanie obvineného M. K. sa odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Dolný Kubín uznesením zo dňa 22. januára 2019, sp. zn. 9T/23/2015, podľa § 419 ods. 1 Trestného poriadku, z dôvodov uvedených v § 52 ods. 1 Trestného zákona rozhodol o tom, že obvinený M. K. sa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia určenej mu rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín z 1. decembra 2015, sp. zn. 9T/23/2015, ktorý nadobudol právoplatnosť 17. decembra 2015, v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline z 12. mája 2016, sp. zn. 3To/28/2016, ktoré nadobudlo právoplatnosť 12. mája 2016, neosvedčil a nariadil mu výkon trestu odňatia slobody vo výmere 30 mesiacov. Zároveň ho okresný súd podľa § 419 ods. 4 Trestného poriadku, z dôvodov uvedených v § 48 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku, zaradil na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Krajský súd v Žiline uznesením z 9. apríla 2019, sp. zn. 1Tos/37/2019, v spojení s opravným uznesením z 30. mája 2019, sp. zn. 1Tos/37/2019, sťažnosť obvineného proti uvedenému uzneseniu okresného súdu podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

Proti citovanému uzneseniu Krajského súdu v Žiline podal obvinený M. K. prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Ivana Hubku dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. g), písm. i) Trestného poriadku. V podanom dovolaní uviedol, že mu je zrejmé, že dovolanie je možné podať len proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo. Okrem rozhodnutí príkladmo uvedených v § 368 ods. 2 Trestného

poriadku je podľa jeho názoru dovolanie možné podať aj proti rozhodnutiam uvedeným v § 371 ods. 2 Trestného poriadku, čo je v § 368 ods. 2 Trestného poriadku vyjadrené časťou vety „ak tento zákon neustanovuje inak.“ Hoci sa v právnej praxi vychádzalo z ponímania, že dovolanie má smerovať (s určitou zákonnou výnimkou dovolania podľa § 371 ods. 2 Trestného poriadku) výlučne proti rozhodnutiam vo veci samej, súčasný právny status quo je podľa názoru obvineného iný, a to vzhľadom na osobitné vymedzenie rozhodnutí, proti ktorým možno podľa § 368 ods. 2 Trestného poriadku podať dovolanie. Za takéto rozhodnutia totiž možno považovať aj iné rozhodnutia, napr. rozhodnutia, ktorými boli na území Slovenskej republiky uznané právoplatné odsudzujúce rozsudky iných štátov. Z hľadiska prípustnosti podaného dovolania je podľa obvineného potrebné vychádzať taktiež z § 372 Trestného poriadku, podľa ktorého oprávnené osoby môžu podať dovolanie len vtedy, ak využijú zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté.

V ďalšej časti podaného dovolania obvinený uviedol, že primárnym dôvodom celého dovolacieho konania je jeho snaha domôcť sa spravodlivého posúdenia jeho podania, keďže podľa obvineného došlo k porušeniu zákona v príslušných ustanoveniach, proti ktorým dovolanie smeruje. Rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín z 1. decembra 2015, sp. zn. 9T/23/2015, v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline z 12. mája 2016, sp. zn. 3To/28/2016, bol obvinený uznaný za vinného z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona v spojení s § 138 písm. h) Trestného zákona, za čo mu bol podľa § 207 ods. 3 Trestného zákona v spojení s § 38 ods. 2 Trestného zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere tridsať mesiacov. Podľa § 51 ods. 1 Trestného zákona v spojení s § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona bol obvinenému výkon trestu odňatia slobody podmienenečne odložený a bol mu uložený probačný dohľad nad jeho správaním sa v skúšobnej dobe podmienenečného odsúdenia. Podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona bola obvinenému stanovená skúšobná doba v trvaní troch rokov. Podľa § 52 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona bola obvinenému v skúšobnej dobe podmienenečného odsúdenia uložená povinnosť zamestnať sa alebo sa preukázateľne uchádzať o zamestnanie, povinnosť zaplatiť dlžné výživné voči dcére F. vo výške 3 564,02 eur a voči dcére P. vo výške 2 376,06 eur a povinnosť riadne a včas platiť bežné mesačné výživné voči dcére F. a dcére P.. V časti, ktorej okresný súd uložil obvinenému povinnosť riadne a včas platiť bežné mesačné výživné svojim dcéram, bol rozsudok zrušený uznesením Krajského súdu v Žiline z 12. mája 2016, sp. zn. 3To/28/2016. Okresný súd Dolný Kubín uznesením zo 17. apríla 2018, sp. zn. 9T/23/2015, právoplatným a vykonateľným 8. marca 2018, podľa obvineného zhovievavo rozhodol o ponechaní jeho podmienenečného odsúdenia v platnosti a dôvodne mu predĺžil skúšobnú dobu o jeden rok, čím podľa obvineného predvídavo rozhodol o tom, aby sa reálne dalo zameškané výživné z jeho strany zaplatiť. Podľa tohto rozhodnutia tak obvinenému skúšobná doba podmienenečného odsúdenia, v rámci ktorej má zaplatiť dlhované výživné v celkovom rozsahu 5 940,02 eur, uplynie až 18. decembra 2019.

Obvinený pritom poukázal na znenie ustanovení § 50 ods. 1, ods. 4 Trestného poriadku a v nadväznosti na to uviedol, že nakoľko sa v skúšobnej dobe podmienenečného odsúdenia dopustil protiprávneho konania (ohrozovacieho, nie poruchového trestného činu), mohli konajúce súdy ponechať jeho podmienenečné odsúdenie v platnosti a predĺžiť mu skúšobnú dobu tak, aby neprekročil zákonnú dobu piatich rokov, keďže na tento postup boli podľa jeho názoru splnené všetky zákonné predpoklady. Zo strany obvineného boli uvedené výnimočné konkrétne okolnosti, ktoré podľa jeho názoru mali byť preskúmané a podrobené kritike a rozboru. Obvinený v tejto súvislosti zdôraznil, že sa viac ako päť rokov na dennodennej báze nachádzal v zúfalej situácii, svoju ťaživú sociálnu situáciu zvládal ťažko, bol štyri roky s príjmom na úrovni chudoby, biedy a beznádeje. Platil však výživné na svoje maloleté deti, bol zamestnaný, čo bolo prvým predpokladom uhradenia aj posledného záväzku spočívajúceho v splatení dlžného výživného. Z ťaživej situácie sa obvinený dostával postupne, splácal aj svoje osobné záväzky, pričom v októbri 2018 sa nerozvážne dopustil ohrozovacieho prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 Trestného zákona.

Vo vzťahu k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku obvinený poukázal na zápisnicu z verejného zasadnutia Okresného súdu Dolný Kubín z 22. januára 2019, v rámci ktorej je uvedené „Dňa 22. januára 2019 vykonal súd verejné zasadnutie, na ktorom vykonal dokazovanie výsluchom odsúdeného a prečítaním listinných dôkazov, pričom zistil, že odsúdený

neviedol počas doteraz vykonanej skúšobnej doby, po jej predĺžení, riadny život a riadne si neplnil súdom uložené povinnosti.“ Samotný výsluch obvineného vykonal samosudca, pričom obvinený po zákonomnom poučení v zmysle § 121 ods. 2 Trestného poriadku uviedol: „Ja som poučeniu úplne porozumel, nežiadam k nemu nič bližšie vysvetliť. Exekútor S. mi 5. októbra 2018 oznámil, že mám uhradiť 1.996,- eur, to je stav k 5. októbru 2018. Ja som uhradil následne splátky o čom súdu predkladám prehľad. Toto je možné overiť z výplatných pásovk, keďže na moju mzdu je uvalená exekúcia. Exekútor uviedol, že po úhrade poslednej dlhovanej splátky mi uhradí účet a vtedy môžem z banky dostať prisľúbený úver. Ja sa ku skutku zo dňa 14. októbra 2018 vyjadriť nechcem.“ Obvinený takto vykonaný dôkaz výsluchom samosudcu označil za ničotný, nevykonaný zákonným spôsobom, keďže správne mal byť podľa neho vykonaný tak, aby sa zistili podstatné skutočnosti majúce význam pre rozhodovanie o jeho osvedčení, resp. neosvedčení sa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia. Samosudca tak podľa obvineného vykonal výsluch bezprecedentne nezákonným spôsobom, pretože sa nezaoberal meritom veci a nerozumel vyjadreniu obvineného. Rovnako tak podľa vyjadrenia prokurátora ani on nerozumel, o čom obvinený rozprával, keďže na verejnom zasadnutí predložil návrh, že v súvislosti s úhradou dlhovaného výživného by bolo vhodné zistiť stav exekúcie u súdneho exekútora. Obvinený v tejto súvislosti poukázal aj na ďalšiu časť protokolácie zápisnice, v zmysle ktorej „Odsúdený na verejnom zasadnutí uviedol, že si plní svoj vyživovací povinnosť a snaží sa doplácať zameškané výživné. K 5. októbru 2018 bol jeho dlh na výživnom, podľa tvrdení exekútora, vo výške 1.996,- eur. Túto sumu uhrádzal exekútorovi v mesačných splátkach (v septembri 2018 v sume 441,66 eur, v októbri 2018 v sume 419,65 eur, v novembri 2018 499,93 eur a v decembri 2018 v sume 435,06 eur. K trestnému činu, ktorého sa dopustil počas skúšobnej doby sa vyjadriť nechcel.“ Podľa obvineného musel byť sudca (i prokurátor) indisponovaný pri takomto vykonávaní výsluchu a následnej protokolácii, keďže obvinený nehovoril o platení bežného a dlhovaného výživného, ktoré mal uložené rozhodnutím súdu, ale o platiach do zdravotnej poisťovne Dôvera. Obvinený podľa svojho tvrdenia nemal žiaden dlh na výživnom, ktorý by vymáhal exekútor, naopak, podľa jeho názoru malo byť prvostupňovým súdom zisťované, či a v akom rozsahu uhradil dlhované výživné voči dcére F. vo výške 3.564,02 eur a voči dcére P. vo výške 2 376,06 eur, pričom túto sumu mal obvinený uhradiť najneskôr v decembri 2019, o čom nie je podľa obvineného v zápisnici o verejnom zasadnutí ani v jeho výpovedi ani zmienka.

Podľa obvineného ide minimálne o obrovské faux pas samosudcu, ktorý si popletie predmet výsluchu, nezistí všetky skutočnosti na zákonné rozhodnutie vo veci, pričom ide o porušenie zodpovedajúce svojou povahou a závažnosťou porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Obvinený poukázal aj na znenie čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, pričom zdôraznil, že konajúci súd mu neumožnil vyjadriť sa k predmetu konania, ale len k nepodstatným exekúciám. Na základe uvedeného je obvinený presvedčený o tom, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dokazovania musí úspešne naplňať dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. Uvedený postup mal pritom negatívny dopad na jeho práva, stratil zamestnanie, narušili sa mu rodinné vzťahy s otcom, dcérami žijúcimi v Česku, či reálna možnosť platenia bežného či zaplattenia dlhovaného výživného.

K porušeniu práva na spravodlivý proces došlo podľa názoru obvineného nepochybne v tom smere, že premena trestu bola založená výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého vykonanie obvinený spochybňuje. Podľa názoru obvineného súd prihliadal na spôsob jeho života len po predĺžení skúšobnej doby, teda od 8. marca 2018 do rozhodnutia. Okrem výsluchu obvineného, ktorý tento v podanom dovolaní namieta, súd zobral do úvahy najmä okolnosť, že obvinený bol odsúdený za úmyselný trestný čin, keď viedol motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu. Túto okolnosť však podľa obvineného nie je možné bezpodmienečne hodnotiť ako primárny dôvod nariadenia výkonu trestu odňatia slobody. V zmysle § 50 ods. 4, druhá veta Trestného poriadku by pritom súd mohol ponechať podmienené odsúdenie v platnosti a predĺžiť skúšobnú dobu napr. o jeden rok. V tomto prípade by obvinený platil dane, odvody a štátne poplatky, platil by maloletým dcéram výživné a zaplatil by aj dlhované výživné. Paradoxne však má v súčasnosti nariadený výkon trestu odňatia slobody na trovy štátu. Prítom pred nariadením výkonu trestu sa obvinenému podarilo dobre zamestnať v spoločnosti S. a.s., splatil exekúciu a mal uzavretú dohodu s firmou Cetelem o poskytnutí úveru vo výške 6 000,- eur na zaplattenie dlhovaného výživného.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený poukázal na to, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, čo vyplynulo z jeho neprofesionálne vykonaného výsluchu obvineného, ktorý bol použitý ako dôkaz pri rozhodovaní prvostupňového súdu. Takto vykonaným výsluchom došlo podľa obvineného k porušeniu § 121 Trestného poriadku, ako aj čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky, pričom konajúce súdy nesprávne aplikovali § 50 ods. 4 Trestného zákona vo vzťahu k existencii výnimočných okolností prípadu a možnosti ponechania podmieneného odsúdenia v platnosti. Obvinený poukázal aj na opravné uznesenie odvolacieho súdu z 30. mája 2019, ktorým bola opravovaná podľa obvineného nie pisárska chyba, ale právna vada a podľa obvineného to svedčí o chybách v konaní prvostupňového súdu, ktoré boli tolerované odvolacím súdom. Skutočnosť, že obvinený spáchal v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia trestný čin, nemožno podľa jeho názoru bezmyšlienkovite vyhodnotiť ako dôvod na nariadenie výkonu trestu, pretože je potrebné zisťovať závažnosť trestného činu spáchaného v skúšobnej dobe a zisťovať, či mal obvinený úsilie napraviť sa a viesť normálny život. V prípade obvineného išlo o jediný exces, ktorý vykonal navyše v snahe získať finančné prostriedky na uhrádzanie svojich záväzkov. V tejto súvislosti poukázal aj na vyjadrenie obce D. z 29. januára 2019 a TJ H. D. z 24. januára 2019, v rámci ktorého vykonával prospešnú a spoločensky uznávanú činnosť. V tomto vyjadrení je taktiež uvedené, akým spôsobom chce obec a kolektív pracovníkov pôsobiť na obvineného, aby prispeli k dokončeniu jeho nápravy. Konajúce súdy však podľa obvineného závažným spôsobom podcenili silu spoločenského povedomia občanov obce, ich súdržnosť a silu takéhoto pôsobenia a intenzitu vplyvu na obvineného. V tejto súvislosti namietol aj nesprávne právne posúdenie skutku, ktoré vyplynulo z nesprávneho použitia § 5 Trestného poriadku, keď sťažnostný súd uviedol: „Zo samotného písomného podania ani nevyplýva, akým spôsobom kolektív pracovníkov má v úmysle pôsobiť na odsúdeného M. K. v súvislosti s dokončením jeho nápravy.“ Obvinený pritom uviedol, že vplyv kolektívu pracovníkov naňho by bol pri výkone pracovnej činnosti zabezpečený neformálnymi rozhovormi, kontrolou kvality práce a zisťovaním rodinných, zdravotných a psychických dispozícií, overením názorov na pracovný a osobný život, prejavom záujmu o správanie na pracovisku, počas pracovných porád a jeho ovplyvňovanie k riadnemu, spoločensky prospešnému životu. Podľa názoru obvineného konajúce súdy nesprávne a nedostatočne kvalifikovali jeho sociálne pomery, ktoré boli podľa jeho názoru logickým dôvodom pre pokračovanie v podmienenom odklade výkonu trestu a v predĺžení skúšobnej doby.

Na základe uvedených skutočností sa obvinený podľa § 386 Trestného poriadku domáhal spravodlivého posúdenia jeho podania a navrhol, aby dovolací súd rozsudkom vyslovil porušenie zákona v príslušných ustanoveniach, proti ktorým dovolanie smeruje, zrušil napadnuté rozhodnutie a aj chybné konanie, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo a po zrušení rozhodnutia sťažnostného súdu zrušil aj rozhodnutie prvostupňového súdu.

K dovolaniu obvineného sa podaním zo dňa 27. septembra 2019 vyjadrila námestníčka okresného prokurátora Okresnej prokuratúry Dolný Kubín (ďalej len „prokurátorka“), ktorá vo svojom vyjadrení poukázala na § 368 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku a uviedla, že podanie dovolania proti uzneseniu súdu, ktorým bolo vyslovené, že obvinený sa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia neosvedčil a trest odňatia slobody vykoná, nie je prípustné. Z tohto dôvodu sa k dôvodom podaného dovolania bližšie nevyjadrila, pretože podľa jej názoru sú dané dôvody na postup podľa § 382 písm. f) Trestného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) zistil, že dovolanie bolo podané v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku) z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. g), písm. i) Trestného poriadku. Súčasne však zistil, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, pretože bolo podané neoprávnenou osobou.

Podľa § 368 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené stanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je

toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371.

V zmysle § 368 ods. 2 Trestného por. ak tento zákon neustanovuje inak, rozhodnutím podľa odseku 1 sa rozumie

- a) rozsudok a trestný rozkaz,
- b) uznesenie o postúpení veci okrem uznesenia o postúpení veci inému súdu,
- c) uznesenie o zastavení trestného stíhania,
- d) uznesenie o podmieňnom zastavení trestného stíhania,
- e) uznesenie o podmieňnom zastavení trestného stíhania spolupracujúceho obvineného,
- f) uznesenie o schválení zmiernosti a zastavení trestného stíhania,
- g) rozhodnutie o uložení ochranného opatrenia,
- h) rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok podaný proti rozhodnutiu podľa písmen a) až g), alebo rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol.

Podľa § 369 ods. 2 Trestného poriadku právoplatné rozhodnutie súdu druhého stupňa môže dovolaním napadnúť z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 Trestného poriadku

- a) generálny prokurátor proti ktorémukol'vek výroku,
- b) obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že obvinený (resp. osoby oprávnené podať v jeho prospech opravný prostriedok za podmienok uvedených v ustanovení § 369 ods. 5 Trestného poriadku), ako aj generálny prokurátor, sú oprávnenými subjektmi na podanie dovolania v zmysle § 369 ods. 2 Trestného poriadku len proti taxatívne uvedeným rozhodnutiam. Ide o rozhodnutia vo veci samej, teda meritórne rozhodnutia, ktorými sa trestné stíhanie končí. Za takéto rozhodnutie nemožno považovať uznesenie o neosvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe podmieňného odsúdenia a o výkone podmieňne odloženého trestu, ani uznesenie o zamietnutí sťažnosti obvineného proti takémuto uzneseniu. Výnimku predstavuje ustanovenie § 371 ods. 2 Trestného poriadku, v zmysle ktorého minister spravodlivosti podá dovolanie okrem dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku aj vtedy, ak napadnutým rozhodnutím bolo porušené ustanovenie Trestného poriadku alebo osobitného predpisu o väzbe, Trestného zákona alebo Trestného poriadku o podmieňnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, o výkone trestu, ktorého výkon bol podmieňne odložený, o výkone zvyšku trestu po podmieňnom prepustení alebo o výkone náhradného trestu odňatia slobody, ktorý bol uložený popri peňažnom treste. Z uvedeného ustanovenia je zrejmé, že iba minister spravodlivosti je oprávnenou osobou na podanie dovolania v prípade porušenia ustanovenia Trestného zákona alebo Trestného poriadku o výkone trestu, ktorého výkon bol podmieňne odložený (pričom dovolanie podá v zmysle § 369 ods. 1 Trestného poriadku len na podnet osoby, ktorej Trestný poriadok nepriznáva právo na podanie dovolania, okrem osoby, ktorá nespĺňa podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1 Trestného poriadku). Obvinený takéto oprávnenie v prípade uznesenia o neosvedčení sa v skúšobnej dobe podmieňného odsúdenia a o výkone podmieňne odloženého trestu nemá, hoci to tak v podanom dovolaní nesprávne prezentoval. Možno preto jednoznačne konštatovať, že dovolanie bolo v danom prípade podané neoprávnenou osobou.

Na základe uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného M. K. na neverejnom zasadnutí bez preskúmania veci podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.